

KUTSESTANDARD

Põllumajandustöötaja, tase 3

Selle kutsestandardi alusel võib osakutse Põllumajandusmasinatega töötaja, tase 3 andmine jätkuda kutseõppe tasemeõppe eksami sooritajatele, kes on õppinud vastaval õppekaval kuni 30. juulini 2020.

Alus: Kutsekoja juhatuse liikme korraldus nr 10 25.02.2019.

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Põllumajandustöötaja, tase 3	3

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel	
Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel
Veisekasvatus	Veisekasvatustöötaja, tase 3
Seakasvatus	Seakasvatustöötaja, tase 3
Lamba- ja kitsekasvatus	Lamba- ja kitsekasvatustöötaja, tase 3
Hobusekasvatus	Hobusekasvatustöötaja, tase 3
Linnukasvatus	Linnukasvatustöötaja, tase 3
Karusloomakasvatus	Karusloomakasvatustöötaja, tase 3

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Lüpsja, tase 3	3
Põllumajandusmasinatega töötaja, tase 3	3

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
<p>Põllumajanduse kutseala koosneb neljast kutsest: põllumajandustöötaja, tase 3; põllumajandustöötaja, tase 4; hobuhooldaja, tase 4 ja põllumajandustootja, tase 5.</p> <p>Põllumajandustöötaja, tase 3 töötab põllumajanduslikus ettevõttes vastavalt juhistelet. Tema põhiliseks tööülesandeks on loomade või lindude heaolu tagamine.</p> <p>Ta töötab iseseisvalt temale etteantud tootmisloigu osas ja omab algteadmisi põllumajandusloomadest ja farmitehnikast.</p> <p>3. taseme põllumajandustöötaja hooldab vähemalt ühte looma- või linnuliiki ja täidab muid liigispetsiifilisi tööülesandeid, nt lüpsmine, karjatamine, pügamine, karusloomade nahastamine jm.</p> <p>Töötamine põllumajanduses eeldab tööd põllu- ja farmitehnikaga ja põllumajanduslike masinatega.</p>

Töötamine põllumajanduse tootmisettevõttes eeldab heade põllumajandustavade järgimist ja tegutsemist viisil, mis tagab ohutu toidu ja sööda tootmise.

A.2 Tööosad

1. Töötamine põllumajanduslikus ettevõttes

Spetsialiseerumisega seotud tööosad

Veisekasvatus

1. Veiste hooldamine
2. Veiste söötmine
3. Veiste tervisliku seisundi jälgimine, kõrvalekallete märkamine ja ravi loomaarsti juhendamisel
4. Veiste karjatamine
5. Veiste taastootmine
6. Lüpsmine

Seakasvatus

1. Sigade hooldamine
2. Sigade söötmine
3. Sigade tervisliku seisundi jälgimine, kõrvalekallete märkamine ja ravi loomaarsti juhendamisel
4. Sigade taastootmine

Lamba- ja/või kitsakasvatus

1. Lammaste ja/või kitsede hooldamine
2. Lammaste ja/või kitsede söötmine
3. Lammaste ja/või kitsede tervisliku seisundi jälgimine, kõrvalekallete märkamine ja ravi loomaarsti juhendamisel
4. Lammaste ja/või kitsede karjatamine
5. Lammaste ja/või kitsede taastootmine
6. Lüpsmine

Hobusekasvatus

1. Hobuste hooldamine
2. Hobuste söötmine
3. Hobuste tervisliku seisundi jälgimine, kõrvalekallete märkamine ja ravi loomaarsti juhendamisel
4. Hobuste karjatamine
5. Hobuste taastootmine

Linnukasvatus

1. Lindude hooldamine
2. Lindude söötmine
3. Lindude tervisliku seisundi jälgimine, kõrvalekallete märkamine ja ravi loomaarsti juhendamisel
4. Lindude taastootmine
5. Linnusaaduste tootmine

Karusloomakasvatus

1. Karusloomade hooldamine
2. Karusloomade söötmine
3. Karusloomade tervisliku seisundi jälgimine, kõrvalekallete märkamine ja ravi loomaarsti juhendamisel
4. Karusloomade taastootmine

Põllumajandustöötaja, tase 3 kutse sisaldab järgmisi osakutseid:

Lüpsja, tase 3 ja põllumajandusmasinatega töötaja, tase 3.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Töö eeldab töötamist nii sise- kui välitingimustes, puhkepäevadel ja riiklikel pühadel, vajadusel öisel ajal. Oma töös puutub ta kokku erinevate allergeenidega (loomade karvad, söödad, taimekaitsevahendid, tolmu, pesu- ja desinfitseerimisvahendid, ravimid jm). Töö eripäraks on loomade ettearvamatust käitumisest tulenevad ohud.

Töö loomadega nõuab sõbralikku ja heatahtlikku käitumist oma hoolealustega ning nende vajaduste ja heaoluga arvestamist. Töö loomadega maandab stressi ja vabastab vaimsest pingest.
A.4 Töövahendid
Põllumajandustöötaja töötab kutsealal kasutatavate farmiseadmete ja -tarvikutega (sh infotehnoloogiline riist- ja tarkvara).
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Põllumajandustöötajal töö eeldab füüsilise koormuse taluvust, head füüsilist vormi ja tervist. Vajalikud on pingetaluvus (öötöö, loomade sünn ja surm jm), vastutus-, kohanemis- ja koostöövõime ning täpsus ja kohusetunne.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Põllumajandustöötaja kutseoskused on enamasti omandatud töökohal või kutse- või täiendusõppes.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Talitaja, karjatalitaja, karjak, lüpsja, traktorist
A.8 Reguleerimised kutsealal tegutsemiseks
Töötamine liikurmasinatega nõuab juhtimisõigust vastavalt liiklusseadusele. Töötamine loomadega nõuab tervisetõendit vastavalt loomatauditõrje seadusele.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Põllumajandustöötaja, tase 3 spetsialiseerub vähemalt ühele loomaliigile. Kutse taotlemisel on nõutav kohustuslike kompetentside B.2.1 ja B.2.14 (lääviv kompetents) täiendamine ning lisaks spetsialiseerumisega seotud kompetentside täiendamine järgmiselt: Spetsialiseerumisel: veisekasvatustöötajaks on lisaks nõutav kompetentside B.2.2-B.2.6 ja B.2.13 täiendamine, seakasvatustöötajaks on lisaks nõutav kompetentsi B.2.2-B.2.4 ja B.2.7 täiendamine, lamba- ja/või kitsekasvatustöötajaks on lisaks nõutav kompetentside B.2.2-B.2.5, B.2.8 ja B.2.13 täiendamine, hobusekasvatustöötajaks on lisaks nõutav kompetentsi B.2.2-B.2.5 ja B.2.9 täiendamine, linnukasvatustöötajaks on lisaks nõutav kompetentside B.2.2-B.2.4, B.2.10 ja B.2.11 täiendamine, karusloomakasvatustöötajaks on lisaks nõutav kompetentsi B.2.2-B.2.4 ja B.2.12 täiendamine. Osakutsed: Lüpsja, tase 3 osakutse taotlemisel on nõutav kompetentsi B.2.13 täiendamine. Põllumajandusmasinatega töötaja, tase 3 osakutse taotlemisel on nõutav kompetentsi B.2.1 täiendamine.

B.2 Kompetentsid	
B.2.1 Töötamine põllumajanduslikus ettevõttes	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: Vastavalt juhisteile: 1) veab ja ladustab sõnniku ja söödajäätmeid farmist; 2) transpordib sööda (silo, hein jne) ladustamise kohta; 3) söödab, joodab ja hooldab loomad ning linnud vastavalt ettevõtte töökorraldusele; 4) teeb taimede kasvuaegseid hooldustöid; 5) niidab ja vajadusel kaarutab või vaalutab niiduse; 6) kontrollib masina ja seadme töökorrasolekut ning vea korral teavitab vastutavat isikut; 7) osaleb masinate ja seadmete hoiustamiseks või hooajatoodeks ettevalmistamisel, puhastades ja hooldades neid; 8) käitleb igapäevaselt põllumajanduslikke jäätmeid. Teadmised: 1) keskkonnanõuded põllumajandusmasinatega töötamisel;	

2) masinate ja seadmete kasutus- ja tööhutusnõuded; 3) põllumajandusmasinate- ja seadmete (külvi-, saagikoristus- jm masinad; haakeriistad, haagised jm seadmed) liigid, ehitus ning hooldamis- ja tööpõhimõtted; 4) taimekasvatuse alused sh enamlevinud põllu- ja rohumaa kultuuride sordid, omadused ja kasutamine; 5) loomade ja lindude liigiomane käitumine; 6) loomade ja lindude heaolu nõuded; 7) söötmise ja jootmise alused vastavalt looma/linnu liigile; 8) jäätmekäitluse alused.	
Hindamismeetod(id): praktiline töö, kirjalik ülesanne ja vestlus	
B.2.2 Loomade ja lindude hooldamine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) hoolitseb loomade või lindude üldise heaolu eest, puhastades söötmissala, jälgides sööda ja vee olemasolu, vajadusel reguleerides sisekliimat, sh valgustust, eemaldades sõnniku asemelt ja käikudest jm, arvestades loomade või lindude pidamise eesmärki (indlevad loomad, noorloomad ja -linnud, suguloomad jt) ja tööde teostamise järjekorda; 2) grupeerib ja/või paigutab loomad või linnud ümber, arvestades nende kasvatamise eesmärki ja tootmisperioodi; 3) vaatleb loomi või linde igapäevaselt haigete ja/või surnud loomade või lindude leidmiseks ning vajadusel eraldamiseks, registreerib ja edastab teabe vastavalt vajadusele ja kehtestatud korrale; 4) puhastab vajadusel loomad või linnud, arvestades nende heaolu ja pidamise eesmärki; 5) abistab vajadusel spetsialisti loomade sörgade värkimisel ja küüniste korrastamisel ning lindude tiibade kärpimisel; 6) kontrollib seadmete (sõnniku ja läga eemaldusseadmete, kliimaseadmete jm) töökorras olekut ja vee olemasolu ning vajadusel hooldab neid.	
Teadmised: 1) loomade ja lindude liigiomane käitumine; 2) loomade ja lindude heaolu nõuded; 3) loomade ja lindude pidamisviisid ja rakendusala; 4) allapanuliigid; 5) loomade ja lindude fikseerimis- ja talutamisviisid, -meetodid ja -vahendid; 6) loomade ja lindude puhastamise, pesemise ja pügamise viisid ja vahendid; 7) sõnniku- ja jäätmekäitluse nõuded; 8) sõnniku ja läga eemaldusseadmete liigid ja nende hoolduspõhimõtted.	
Hindamismeetod(id): praktiline töö, kirjalik ülesanne ja vestlus	
B.2.3 Loomade ja lindude söötmine	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1) hindab söötade ja vee kvaliteeti organoleptiliselt, eemaldab riknenud sööda ja vee, teavitab kõrvalekalletest vastavalt ettevõtte töökorraldustele; 2) söödab ja joodab loomi või linde, kohendab sööda vastavalt ettevõtte töökorraldusele ja loomaliigile; 3) kontrollib söötmiss- ja jootmiseseadmete töökorrasolekut ja vee olemasolu ning vajadusel hooldab seadmeid; 4) puhastab ja vajadusel desinfitseerib söödasõimi, -künasid ja jootureid vastavalt hügieeninõuetele.	
Teadmised: 1) enamlevinud söödakultuuride sordid, nende omadused ja kasutamine; 2) söötmise ja jootmise alused vastavalt looma või linnu liigile; 3) söödaliigid (sh vesi), nende kvaliteedi- ja säilitusnõuded; 4) söötmiss- ja jootmiseseadmete tööpõhimõtted.	
Hindamismeetod(id): praktiline töö, kirjalik ülesanne ja vestlus	
B.2.4 Loomade ja lindude tervisliku seisundi jälgimine, kõrvalekallete märkamine ja ravi loomaarsti juhendamisel	EKR tase 3
Tegevusnäitajad:	

1) hindab loomade või lindude üldist tervislikku seisundit, jälgides loomade või lindude käitumist (lamamine, söömine, liikumine, aktiivsus, käitumishälve jm); avastades erinevuse normaalsest liigiomasest käitumisest/välimusest, tegutseb vastavalt juhistele;

2) abistab haige looma või linnu hooldamisel vastavalt juhistele;

3) hindab loomade või lindude sõrgade või küüniste seisundit ja teavitab kõrvalekalletest vastavalt ettevõtte töökorraldusele;

4) abistab loomakasvatusspetsialisti või loomaarsti looma või linnu hukkamisel (hädatapul) vastavalt juhistele;

5) looma või linnu surma korral teavitab vastutavat isikut vastavalt ettevõtte sisekorrale; abistab korjuste transportimisel ja hoiustamisel, kasutades selleks ettenähtud abivahendeid ning arvestades korjuste hoidmis-, matmis- ja hävitamisnõudeid ning järgides vastutava isiku juhiseid.

Teadmised:

- 1) loomade ja lindude kehaehituse tüübid ja eripärad ning liigiomane käitumine;
- 2) loomade ja lindude heaolu nõuded;
- 3) loomade ja lindude enamlevinud haiguste ning traumade liigid;
- 4) loomade ja lindude esmaabi.

Hindamismeetod(id):

praktiline töö, kirjalik ülesanne ja vestlus

B.2.5 Loomade karjatamine

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

- 1) rajab ja hooldab karjaaedu, kontrollib karjaaia korrasolekut, vajadusel parandab ja teisaldab aedu ning hooldab karjateid vastavalt juhistele;
- 2) jälgib ja ajab karja vastavalt juhistele;
- 3) jälgib sööda ja vee olemasolu karjatamisel, arvestades karjamaa taimiku kasvu või lisa sööda kogust; teavitab karjamaa olukorrast vastavalt ettevõtte töökorraldusele;
- 4) jälgib karja terviklikkust ja käitumist visuaalselt; ohu või puuduste märkamisel kõrvaldab need vastavalt oma pädevusele ja teavitab vastavalt ettevõtte töökorraldusele;
- 5) avastab võimalikud indlevad loomad visuaalselt ja teavitab vastavalt töökorrale;
- 6) tuvastab poegiva või poeginud looma visuaalselt, abistab vastavalt vajadusele; vajadusel paigutab poeginud looma ja sündinud järglase ümber vastavalt ettevõtte töökorraldusele.

Teadmised:

- 1) loomade liigiomane käitumine;
- 2) loomade ja lindude heaolu nõuded;
- 3) karjamaade hooldamise ja kasutamise põhialused;
- 4) karjatamisperioodi pikkus ja erisused ning karjatamisviisid.

Hindamismeetod(id):

praktiline töö, kirjalik ülesanne ja vestlus

B.2.6 Veiste taastootmine

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

- 1) avastab võimalikud indlevad veised visuaalselt ja teavitab vastutavat isikut vastavalt töökorrale;
- 2) märgistab, eraldab ja fikseerib veise paarituseks või seemenduseks vastavalt juhistele;
- 3) abistab veisekasvatusspetsialisti või loomaarsti looma tiinuse kontrollimisel vastavalt juhistele; käsitleb mittetiinet looma vastavalt juhistele;
- 4) jälgib veise poegimist ja komplikatsioonide tekkimisel teavitab koheselt vastutavat isikut vastavalt ettevõtte sisekorrale; vajadusel abistab veist poegimisel ja identifitseerib vastasündinu vastavalt ettevõtte töökorraldusele;
- 5) jälgib poeginud veist ja vastasündinud vasika tervislikku seisundit ja käitumist visuaalselt, tagab vastasündinu ohutuse; vajadusel eraldab vasika vastavalt ettevõtte töökorraldusele;
- 6) kontrollib ternespiima olemasolu ja selle kättesaadavust vasikale, vajadusel fikseerib ammelhma, tagades ternespiima kättesaadavuse; kõrvalekallete korral tegutseb oma pädevuse piires ja vajadusel teavitab vastutavat isikut vastavalt juhistele;
- 7) võõrutab lihaveiste noorloomad vastavalt spetsialisti juhistele.

Teadmised:

- 1) veiste aretuse alused;
- 2) veiste füsioloogia ja taastootmise alused;

<p>3) veiste pidamistingimused (allapanu, boksi suurus jne); 4) karjaraamatu täitmise põhimõtted; 5) tööohutusnõuded.</p>	
<p>Hindamismeetod(id): praktiline töö, kirjalik ülesanne ja vestlus</p>	
B.2.7 Sigade taastootmine	EKR tase 3
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) avastab võimaliku indleva emise visuaalselt ja teavitab vastavalt töökorrale; 2) märgistab, eraldab ja/või fikseerib emise paarituseks või seemenduseks vastavalt juhistele; 3) abistab emist paaritamisel või seemendamisel vastavalt juhistele; 4) abistab loomakasvatusspetsialisti või loomaarsti emise tiinuse määramisel vastavalt juhistele; käsitleb mittetiinet emist vastavalt juhistele; 5) valmistab osakonnad ja sulud poegimiseks ette, tagades sobiva keskkonna (pesemine, desinfitseerimine ja temperatuur); 6) jälgib emise poegimist ja komplikatsioonide tekkimisel teavitab koheselt vastutavat isikut vastavalt ettevõtte sisekorrale; abistab emist poegimisel vastavalt ettevõtte töökorraldusele; 7) identifitseerib (sälgib, tätoveerib, märgistab jm) järglase vastavalt ettevõtte töökorraldusele; 8) jälgib poeginud emise ja vastasündinute tervislikku seisundit ja käitumist visuaalselt, tagab vastasündinute ohutuse (emise eest, toidu kättesaamine jm); 9) kontrollib ternespiima olemasolu ja selle kättesaadavust järglastele, jälgides põrsaste toitumust; kõrvalekallete korral tegutseb oma pädevuse piires ja vajadusel teavitab vastutavat isikut vastavalt juhistele; 10) abistab hammaste lihvimisel, sabade kupeerimisel ja kultpõrsaste kastreerimisel vastavalt juhistele; 11) võõrutab põrsad vastavalt spetsialisti juhistele. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) sigade aretuse alused; 2) sigade füsioloogia ja taastootmise alused; 3) sigade pidamistingimused (allapanu, boksi suurus jne); 4) tööohutusnõuded. 	
<p>Hindamismeetod(id): praktiline töö, kirjalik ülesanne ja vestlus</p>	
B.2.8 Lammaste ja/või kitsede taastootmine	EKR tase 3
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) moodustab paaritusgrupid vastavalt juhistele (sügisel ja /või kevadel); 2) tuvastab poegiva ja/või poeginud ute või kitse visuaalselt ja eraldab ta teistest lammastest või kitsedest vastavalt juhistele; 3) jälgib ute või kitse poegimist ja komplikatsioonide tekkimisel teavitab koheselt vastutavat isikut vastavalt ettevõtte sisekorrale; abistab vajadusel utte või kitse poegimisel; 4) identifitseerib (sälgib, tätoveerib, märgistab jm) järglase vastavalt juhistele; 5) jälgib poeginud ute või kitse ja vastasündinu tervislikku seisundit ja käitumist visuaalselt, tagab ternespiima kättesaamise ja vastasündinu ohutuse, arvestades olukorda; kõrvalekallete korral tegutseb oma pädevuse piires ja vajadusel teavitab vastutavat isikut vastavalt juhistele; 6) võõrutab talled vastavalt spetsialisti juhistele. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lammaste ja kitsede tõud; 2) lammaste ja kitsede aretuse alused; 3) lammaste ja kitsede füsioloogia ja taastootmise alused; 4) lammaste ja kitsede pidamistingimused (allapanu, rühmade suurus jne); 5) lammaste ja kitsede tiinuse määramise võimalused; 6) tööohutusnõuded. 	
<p>Hindamismeetod(id): praktiline töö, kirjalik ülesanne ja vestlus</p>	

B.2.9 Hobuste taastootmine	EKR tase 3
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) avastab visuaalselt inna, arvestades hobuste füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära, teavitab sellest koheselt taastootmise eest vastutavat isikut; 2) abistab paaritusel või seemendusel vastavalt juhistele, vajadusel abistab paaritus- või seemenduspunkti transportimisel; 3) tuvastab visuaalselt poegimiseelse seisundi, teavitab sellest koheselt taastootmise eest vastutavat isikut; 4) jälgib varssade iseseisvat söömist, seedimisprotsesside toimimist, tervislikku seisundit jne vastavalt juhistele, kõrvalekallete korral teavitab vastutavat isikut ja tegutseb vastavalt juhistele; 5) hooldab ja jälgib varssunud märade tervislikku seisundit, kõrvalekallete korral teavitab vastutavat isikut ja tegutseb vastavalt juhistele, puhastab asemeid, arvestades varsaga märade eripära; 6) talutab varsaga märasid ja abistab karja ajamisel, lähtudes hobuste ja inimeste turvalisusest; 7) õpetab varssu sotsialiseeruma (puhastab, päitsestab, õpetab jalgu andma/tõstma jm), lähtudes juhistest, inimeste turvalisusest ja hobuste heaolust; 8) abistab varssade võõrutusel, vastavalt spetsialisti juhistele. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) hobuste aretuse alused; 2) hobuste füsioloogia ja taastootmise alused; 3) hobuste tõud ja tüübid; 4) noor- ja suguhobuste pidamistingimused (allapanu, boksi suurus jne) 5) tööohutusnõuded. 	
<p>Hindamismeetod(id): praktiline töö, vestlus ja kirjalik ülesanne</p>	
B.2.10 Lindude taastootmine	EKR tase 3
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kogub ja valmistab haudemunad hautamiseks ette vastavalt juhistele; 2) haudemunade kunstlikul hautamisel jälgib inkubaatori tööd ja vajadusel teavitab vastutavat isikut kõrvalekalletest; 3) jälgib haudurite tööd, paigutab haudemunad koorumiskappi ja vajadusel eraldab haudepraagi vastavalt juhistele; 4) jälgib tibude kasvamist kunstema perioodil ja teavitab kõrvalekalletest vastutavat isikut vastavalt juhistele. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lindude aretuse alused; 2) lindude füsioloogia ja taastootmise alused; 3) lindude liigid ja tõud; 4) haudurid ja nende režiimid; 5) lindude pidamistingimused (allapanu, boksi suurus jne); 6) tööohutusnõuded. 	
<p>Hindamismeetod(id): praktiline töö, kirjalik ülesanne ja vestlus</p>	
B.2.11 Linnusaaduste tootmine	EKR tase 3
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kogub ja sorteerib lindlas mune vastavalt nõuetele, pakib need transportkastidesse, vajadusel puhastab ja ladustab ärasaatmiseks vastavalt juhistele; 2) puhastab, peseb, kuivatab, sorteerib ja vajadusel pakendab linnusuled vastavalt juhistele. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) enamlevinud linnusaadused (sh tapasaadused) ja nende esmase kvaliteedi kontrollimise põhimõtted. 	
<p>Hindamismeetod(id): praktiline töö, kirjalik ülesanne ja vestlus</p>	
B.2.12 Karusloomade taastootmine	EKR tase 3
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) avastab võimalikud indlevad karusloomad visuaalselt ja teavitab vastavalt töökorrale; 2) märgistab, eraldab ja/või fikseerib karusloomad paarituseks või seemenduseks vastavalt juhistele; 	

- 3) jälgib karuslooma poegimist ja komplikatsioonide tekkimisel teavitab koheselt vastutavat isikut vastavalt ettevõtte sisekorrale;
- 4) jälgib poeginud karuslooma ja vastusündinute tervislikku seisundit ja käitumist visuaalselt, tagab vastsündinute ohutuse (toidu kättesaamine jm);
- 5) kasutab vajadusel ammemasid või kasuemasid vastavalt spetsialisti juhistele;
- 6) võõrutab pojad vastavalt spetsialisti juhistele;
- 7) identifitseerib (tätoveerib, märgistab jm) järglase vastavalt ettevõtte töökorraldusele.

Teadmised:

- 1) karusloomade aretuse alused;
- 2) karusloomade liigid;
- 3) karusloomade füsioloogia ja taastootmise alused;
- 4) karusloomade pidamistingimused (allapanu, puuri suurus jne);
- 5) tööohutusnõuded.

Hindamismeetod(id):

praktiline töö, kirjalik ülesanne ja vestlus

B.2.13 Lüpsmine

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

- 1) hindab lüpsiinventari korrasolekut sh vajalike piima- ja vaakumvoolikute töökorrasolekut ning vaakumi olemasolu ja valmistab selle lüpsiks ette;
- 2) seab piimatangi tööasendisse, sulgedes kraanid ja paigutades piimavoolu toru paaki; paigaldab piima mehaaniliseks puhastamiseks vajalikud filtrid ja puhastussukad; kontrollib lüpsiks vajalike puhastusvahendite ja desinfitseerimisainete olemasolu;
- 3) suunab loomad vastavalt nende eelnevale grupeerimisele lüpsiplatsi, -karusselli või -roboti ootealale, avades ja sulgedes vajalikud eraldusväravad, asetades vajadusel loomade ajamisel libisemise vältimiseks täiendava allapanu, sulatades külmunud ala ning puhastades tee roojast;
- 4) tagab pärast lüpsi loomade liikumise lauta ettenähtud gruppi;
- 5) valmistab loomad lüpsmiseks ette, puhastades udara ja nidad, teeb eellüpsi ja hindab piima kvaliteeti visuaalselt; alustab lüpsi, asetades nisakannud nisadele, eraldab inimtoiduks sobimatu piima ning registreerib sobimatu piimaga looma;
- 6) lüpsab loomad, vastavalt lüpsitehnoloogiale ja desinfitseerib nidad lüpsijärgselt;
- 7) valmistab lüpsinventari põhipesuks ette, puhastades ja loputades lüpsiinventari nii seest kui väljast; puhastab ja desinfitseerib lüpsiinventari vastavalt ettevõtte töökorraldusele;
- 8) puhastab ja desinfitseerib lüpsiala, eemaldades mehaanilise mustuse, pestes ja desinfitseerides selle vastavalt ettevõtte töökorraldusele; jälgib pesuks vajalike pesuainete olemasolu ja vajadusel informeerib nende tellimise vajaduse vastavalt ettevõtte töökorrale;
- 9) grupeerib kinnisloomad vastavalt juhistele.

Teadmised:

- 1) looma liigiomane käitumine;
- 2) piima tekkemehhanism;
- 3) lüpsiinventari tööpõhimõtted;
- 4) hügieeninõuded lüpsmisel ja piimakäitlemisel.

Hindamismeetod(id):

praktiline töö, kirjalik ülesanne ja vestlus

B.2.14 Põllumajandustöötaja, tase 3 kutset läbiv kompetents

EKR tase 3

Tegevusnäitajad:

- 1) järgib oma töös juhendeid, töökorraldusi, -eeskirju, head põllumajandustavad ning ohutusnõudeid; vastutab oma tööülesannete täitmise eest;
- 2) kannab hoolt heakorra, puhtuse ja meeldiva keskkonna eest farmis, järgides mikrokliimat, hügieeninõudeid ja kasutades puhastus- ja desinfitseerimisvahendeid (sh desinfitseerimisvahendid);
- 3) tegutseb plaanipäraselt, säästlikult ja tulemuslikult;
- 4) korraldab oma tegevust ja kohandab enda käitumist vastavalt olukorrale;
- 5) osaleb tulemuslikult meeskonnatöös ning suhtleb viisakalt klientide ja kolleegidega;
- 6) õpib ja omandab uusi tööülesandeid, -meetodeid ja -tehnikaid, mõistab oma panust ettevõttes;

7) vajadusel oskab käituda kriisiolukordades: loomadega seotud olukorrad (näiteks vigastused, taudid, haigused jms), põllumajandushoonetega seotud olukorrad (näiteks põleng, veekahjustused, elektrikatkestused jms), inimestega seotud olukorrad (näiteks traumad, haigused jms); osutab esmaabi nii inimestele kui loomadele;
8) kasutab oma töös eesti keelt tasemel B1 (vt Lisa 1).
Teadmised: 1) tööõiguga seonduvate õigusaktide nõuded, keskkonnanõuded ja head põllumajandustavad; 2) töökeskkonna ja tööohutuse alused; 3) esmaabi alused.
Hindamismeetod(id): Läbivat kompetentsi hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentsidega integreeritult.

C-osa Üldteave ja lisad

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	11-17042018-1.6/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Tanel-Taavi Bulitko, Eesti Tõuloomakasvatajate Ühistu Asso Einberg, Lääne-Virumaa Põllumajanduse Nõuandekeskus Hanna Kreen, Põllumajandusministeerium Merle Kruus, Eesti Tõusigade Aretusühistu Küllli Marrandi, Järvamaa Kutsehariduskeskus Salme Mitt, karusloomakasvatuse konsulent Ann Riisenberg, Eesti Põllumeeste Keskliit Aita Sauemägi, SA Innove Küllli Vikat, Eesti Lambakasvatajate Selts Ekspertid: Matti Piirsalu, Eesti Linnukasvatajate Selts Professor Harald Tikk, linnukasvataja
3. Kutsestandardi kinnitaja	Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	10
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	17.04.2018
6. Kutsestandard kehtib kuni	16.04.2019
7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	6130 Segapõllumajanduse oskustöölised
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	3
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Farm-worker, level 3
Vene keeles	Работник сельского хозяйства
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	